«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ жанындағы медицина колледжі

ТӘЖІРИБЕЛІК САБАҚҚА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛЫҚ

Мамандық: 09130100 «Мейіргер ісі»
Біліктілігі: 5AB09130101 «Мейіргер ісінің қолданбалы бакалавры»
Оқу түрі: күндізгі
Оқытудың нормативтік мерзімі: 1 жыл 6 ай
Циклдар мен пәндер индексі АП 13
Курс: 2
Семестр: 3
Пән: «Курстық жұмысты орындау»
Барлық сағат/кредит көлемі KZ: 96/4

Шымкент, 2024 ж.

Әдістемелік нұсқаулық «Курстық жұмысты орындау» пәнінің жұмыс бағдарламасы негізінде құрастырылып, кафедра мәжілісінде бекітілді.

Хаттама №1 «27» 08 2024 ж.

Кафедра меңгерушісі ____________Серикова Б.Д.

1 – сабақ

1. **Тақырып:** Кіріспе. Тақырыпты таңдау, бекіту.
2. Мақсаты: Студенттерге дипломдық жұмыс туралы түсінік беру.
3. Студент білуі тиіс:
- Дипломдық жұмыс туралы жалпы түсінікті;
- Дипломдық жұмысты ұйымдастыруды ;
- Тақырып таңдауды.

Студент істей білуі тиіс:
Дипломдық жұмысты ұйымдастыруды;
Тақырып таңдауды.
4.Негізгі сұрақтар:
Дипломдық жұмыс дегеніміз не?
Дипломдық жұмысқа тақырып қалай таңдалады?
5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):
1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып отырып, тақырыпты талдау
2. Кіші топтармен жұмыс істеу
3. ТСО-дан қолдану (ПК, мултимедиалық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау
4. Ситуациялық есептерді шешу
5. Тақырып бойынша тестерді шешу

6. Әдебиеттер: Соңғы бетті қараңыз
7.Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)
Тесттер:
1. Дәлелді медицинаның медицина қызметкерінің тәжірибесінде қолданылуы қандай?
A. даулы сұрақтарды шешудегі ғылыми негізделген жауаптарды іздеу
B. аурудың патофизиологиялық негіздерін іздеу
C. ұзақ мерзімді күтім нәтижелерін болжау үшін медицина қызметкерінің жеке тәжірибесін пайдалану
D. аурудың патологиялық негізін іздеу
E. аурудың дамуына арналған физиологиялық негізді іздеу
2. Қарапайым рандомизацияланған таңдау дегеніміз не:
A. Жалпы популяциядан кездейсоқ таңдау
B. Жалпы популяцияның әр 5, 25 немесе 160-шы тұлғасы
C. Сынама жеке тұлғалар емес, жеке тұлғалар тобы
D. Әрбір жеке тұлғаның нақты уақыт кезеңі үшін үлгісі
E. Халықта және үлгімен бірдей және әр түрлі пропорциялар
3. Белгілі бір ерекшеліктің басталуымен біріктірілген салыстырмалы біртекті элементтерден тұратын жиынтық аталады:
A. Топ
B. Когорта
C. Клас
D. Таңдау
E. Топша
4. Белгілі бір аймақта зерттеушіге құбылыстардың арасындағы өзара байланыстарды түсінуге көмектесіп, ілгері жылжыту мақсатында өткізілетін зерттеу:
A. Фундаменталды
B. Қолданбалы

C. Сандық
D. Сапалық
E. Объективті
5. SWOT-фактор бөлімін болжайтын анализ, зерттеу нысандары қанша категорияға суреттелген:
A. 5
B. 2
C. 6
D. 4
E. 1
6. Пән немесе құбылыстың байыпты белгілерін сипаттайтын қандай да бір түсініктің қысқаша анықтамасы:
A. Дефиниция
B. Ой
C. Гипотеза
D. Тәжірибе
E. Мәселе
7. Жалпы жиынтыққа қатысты таңдамалы жиынтықтың репрезентативтілігі қамтамасыз етеді:
A. Уақытша шекараларды міндетті түрде сақтау
B. Бақылаудың жеткілікті көлемі
C. Динамикадағы бағалау көрсеткіші
D. Кеңістік шекараларын міндетті түрде сақтау
E. Кездейсоқ көлем міндетті ақтау сақтау
8. Статистикалық зерттеудің төртінші кезеңіне кіреді:
A. Алынған нәтижелердің анализі, қорытындысы
B. Мақсат пен тапсырмаларды анықтау
C. Біріншілік қорытындыларды шығару
D. Тереңдетілген математико-сатастистикалық деректерлерді өңдеу
E. Зерттеу дизайнын анықтау
9. Астениялық синдромдарға тән белгі:
A. идеаторлық және моторлық тоқырау
B. психикалық әлсіреушілігі
C. көңіл-күйі өзгерісінің ауа-райы факторларына байланысты болуы
D. ойлау қабілетінің бұзылысы
E. маза бермейтін ойлар
10. Ми қан тамырлар атеросклерозындағы алғашқы психикалық бұзылыстар:
A. ағындағы оқиғаларды есте сақтай алмау
B. көз аясының тарылуы
C. өз өзіне сынның төмендеуі
D. эмоционалдық бұзылыстар
E. апатия

Ситуациялық есептер:
Ситуациялық есеп №1
Сізге белгілі көп профильді аурухананың үлгісінде медбикелік қызметті басқару құрылымын айтыңыз.
Сіздің пікіріңізше, медбикелік қызметтің құрылымын қалай арттыруға болады?

Ситуациялық есеп №2
ЕПМ-дегі медбикелік кадрларды басқарудағы құрылымы тура, екі дәрежелі және көлденең формасы бар. Оны салып көрсетіңіз.
Бұл құрылымның ерекшелігі ....
Бұл құрылымның кемшілігі ....
Заманауи этаптағы медбикелік қызметтің құрылымының турасын ұсыныңыз және түсіндіріп беріңіз.

2 – сабақ

1. Тақырып: Тақырыптың өзектілігі.
2. Мақсаты: Студенттерге тақырыптың өзектілігі маңызды екендігін түсіндіру.
3. Студент білуі тиіс:
Дипломдық жұмыста таңдалған тақырыптың өзектілігін;
Дипломдық жұмыс тақырыбының көкейтестілігін.
Студент істей білуі тиіс:
Курстық жұмыс жасауды.
4.Негізгі сұрақтар:
Дипломдық жұмыста таңдалған тақырыптың өзектілігі қаншалықты маңызды?
5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):
1. Тақырып бойынша сұрақтарды колдана отырып отырып, тақырыпты талдау.
2.Кіші топтармен жұмыс істеу .
3.ТСО-дан қолдану (ПК, мултимедиалық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау.
4.Ситуациялық есептерді шешу.
5.Тақырып бойынша тестерді шешу.
6.Әдебиеттер: Соңғы бетті қараңыз.
7. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)
Тесттер:
1. Таңдама көлемі 16, егер орташа квадраттық ауытқу 64 екені белгілі болса, орташа қатенің мәнін тап:
A. 16
B. 32
C. 22
D. 18
E. 23
2. Кездейсоқ шамалар арасындағы байланыс дәрежесін көрсететін түсінік:
A. корреляция
B. дисперсия
C. орташа мән
D. орташа қате
E. регрессия
3. Нөлдік болжам дұрыс кезінде, біз оны теріске шығара отырып жіберілетін қате.
A. маңыздылық деңгей
B. орташа квадраттық ауытку
C. статистикалық қате
D. орташа қате

E. дисперсия
4. Кездейсоқ шамалар арасындағы байланысты анықтау үшін Пирсонның корреляция коэффициенті қолданылады
A. сапалық белгілер үшін
B. ординалды белгілер үшін
C. номиналды белгілер үшін
D. қалыпты тарамдалған белгілер үшін
E. тәуелсіз белгілер үшін
5. Егер таңдама үшін: орташа 5,0; орташа квадраттық ауытқу 12; орта қате 4 болса, онда таңдама көлемі тең
A. 9
B. 3
C. 5
D. 8
E. 7
6. Өнеркәсіптік,көлік және т.б мекемелеріндегі жұмысшылар мен қызмет етушілерге медициналық қызмет етуге тағайындалған медициналық мекеме:
A. медико-санитарлық бөлім
B. амбулаториялар
C. диспансерлер
D. жедел медициналық көмек көрсету станциясы
E. ауруханалар
7. Дәлелді медицина – бұл:
A. нақты бір науқасты емдеу түрін таңдау үшін клиникалық зерттеулердің үздік нәтижелерін әділ, дәлме-дәл және тұжырымды пайдалану
B. зертханалық мәліметтерді талдап қорыту және интерпретациялау
C. дербес медициналық ғылым
D. халық денсаулығын қарастыру
E. кеңестік денсаулық сақтаудың теоретикалық базасы
8. «Ғылыми дәлелденген медицина» немесе «Evidence based medicine» термині ұсынылған жыл:
A. 1990ж
B. 1992ж
C. 1993ж
D. 1995ж
E. 1996ж
9. «Ғылыми дәлелденген медицина» немесе «Evidence based medicine»терминін ұсынған...
A. Канадалық ғалымдар
B. Америкалық ғалымдар
C. Жапониялық ғалымдар
D. Ресейлік ғалымдар
E. Бүкілдүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы
10. Дәлелді медицинаның дұрыс анықтамасын көрсетіңіз:
A. ғылыми ақпараттың интерпретациясы және жалпылығы, критикалық талдауы, жинау технологиясы
B. дәрілік препараттың артықшылығын дәлелдейтін, клиникалық зерттеулер туралы ақпарат нәтижесі

C. емдеуде бір науқасқа бағытталған зерттеу әдісі
D. зерттеудің ғылыми теориялық базасы
E. ақпаратты критикалық талдау

Ситуациялық есептер:
Ситуациялық есеп №1
Науқас Мария Ивановна, 70 жаста жедел жәрдеммен «Сол аяғының флегмонасы. Қантты диабет» болжам диагнозымен шұғыл түрде ірі көп профильді аурухананың іріңді хирургия бөлімшесіне жеткізілді, науқасты фельдшер жүргізушінің көмегімен хирургиялық кабинеттің дәріздегі кушеткаға отырғызды, хирургия кабинетінің медбикесіне госпитализацияға жолдаманы беріп кетті. Фельдшер әжеден шараптың иісі және сөздері түсініксіздеу болғандықтан кішкене мас екенін айтты (жағдай 8 наурызда 13.00 болды). Медбике науқасты тексерместен іріңді хирургия бөлімшесінің дәрігерлер бөлмесіндегі хирургқа «флегмонасы бар, ішіп алған кемпірді алып келді» деп хабарласып, госпитализациялық науқастарды тіркеуге арналған журналды толтыруға кірісті. Дәрігер алдындағы науқастың ауру тарихын жазып болғаннан соң түсетіндігін айтты. 15 мин.соң қабылдау бөлімінен кездейсоқ өткен бас медбике дәріздегі кушеткада ес-түссіз жатқан науқасты көрді. Аға медбике есікті ашып медбикеге қатты, жағымсыз сөздерді медбикеге айтып, бөлімшенің аға медбикесін тез арада шақыртты. Медбике кабинеттен және қабылдау бөлімінен жылап шықты. Соңынан бас медбике медбикені жұмысты дұрыс орындамағаны үшін жұмыстан шығатындығын айтты. Кейіннен бас медбике аға медбикенің кабинетіне барғанда ол басқа медбикелермен сөйлесіп отырды, бас медбике оның қабылдау бөліміндегі жұмысты дұрыс ұйымдастыра алмайтындығын айтып ұрысты. Аға медбике ешнәрсені түсінбей ақтала бастады, бұл тек кикілжіңнің артуына себеп болды. Дәрігер шақырудан кейін 25 минуттан соң келді. Науқас осы уақытқа дейін кушеткада ес-түссіз жатты. Науқасқа бір қараған кезде гипергликемиялық кома екенін түсінуге болады. Медбике өз кабинетін болмады. Аға медбикенің кабинетінде ұрыс керіс жалғасуда. Ұрысуда барлық медбике қатысты. Дәрігер жағымсыз сөздерді айтып, тез арада қантқа қан алуға лаборантты шақыртты, айетонға зәрін тексертуді, реаниматологты, эндокринологты шақыртты, тез арада ЭКГ жасауды, АҚҚ тексеруді, науқасты жалпы тексеру үшін шешіндіруді, зақымданған аяғын тексеріп, науқасты тез арада қабылдау бөлімінің шокқа қарсы палатаға (реанимациялық залға) жатқызды.
Дәрігердің ұрысқаны қабылдау бөлімінің ұйымдастыруын одан сайын төмендете түсірді. Нәтижесінді науқас есін жинамай, реанимациялық бөлімде ем жүргізілседе науқас қайтыс болды.
Өлімнің себебі - компенсирленген емес диабетикалық кетоацидоз.
Фельдшердің әрекетінде емдік диагностикалық қателіктерді атаңыз.

Ситуациялық есеп №2
Науқас Мария Ивановна, 70 жаста жедел жәрдеммен «Сол аяғының флегмонасы. Қантты диабет» болжам диагнозымен шұғыл түрде ірі көп профильді аурухананың іріңді хирургия бөлімшесіне жеткізілді, науқасты фельдшер жүргізушінің көмегімен хирургиялық кабинеттің дәріздегі кушеткаға отырғызды, хирургия кабинетінің медбикесіне госпитализацияға жолдаманы беріп кетті. Фельдшер әжеден шараптың иісі және сөздері түсініксіздеу болғандықтан кішкене мас екенін айтты (жағдай 8 наурызда 13.00 болды). Медбике науқасты тексерместен іріңді хирургия бөлімшесінің дәрігерлер бөлмесіндегі хирургқа «флегмонасы бар, ішіп алған кемпірді алып келді» деп хабарласып, госпитализациялық науқастарды тіркеуге арналған журналды толтыруға кірісті. Дәрігер

алдындағы науқастың ауру тарихын жазып болғаннан соң түсетіндігін айтты. 15 мин.соң қабылдау бөлімінен кездейсоқ өткен бас медбике дәріздегі кушеткада ес-түссіз жатқан науқасты көрді. Аға медбике есікті ашып медбикеге қатты, жағымсыз сөздерді медбикеге айтып, бөлімшенің аға медбикесін тез арада шақыртты. Медбике кабинеттен және қабылдау бөлімінен жылап шықты. Соңынан бас медбике медбикені жұмысты дұрыс орындамағаны үшін жұмыстан шығатындығын айтты. Кейіннен бас медбике аға медбикенің кабинетіне барғанда ол басқа медбикелермен сөйлесіп отырды, бас медбике оның қабылдау бөліміндегі жұмысты дұрыс ұйымдастыра алмайтындығын айтып ұрысты. Аға медбике ешнәрсені түсінбей ақтала бастады, бұл тек кикілжіңнің артуына себеп болды. Дәрігер шақырудан кейін 25 минуттан соң келді. Науқас осы уақытқа дейін кушеткада ес-түссіз жатты. Науқасқа бір қараған кезде гипергликемиялық кома екенін түсінуге болады. Медбике өз кабинетін болмады. Аға медбикенің кабинетінде ұрыс керіс жалғасуда. Ұрысуда барлық медбике қатысты. Дәрігер жағымсыз сөздерді айтып, тез арада қантқа қан алуға лаборантты шақыртты, айетонға зәрін тексертуді, реаниматологты, эндокринологты шақыртты, тез арада ЭКГ жасауды, АҚҚ тексеруді, науқасты жалпы тексеру үшін шешіндіруді, зақымданған аяғын тексеріп, науқасты тез арада қабылдау бөлімінің шокқа қарсы палатаға (реанимациялық залға) жатқызды.
Дәрігердің ұрысқаны қабылдау бөлімінің ұйымдастыруын одан сайын төмендете түсірді. Нәтижесінде науқас есін жинамай, реанимациялық бөлімде ем жүргізілседе науқас қайтыс болды.

ЕПМ –дегі бас медбикенің ұйымдастырушылық қателіктерін атаңыз.

3 – сабақ

1. **Тақырып:** Дипломдық жұмысты орындауға ғылыми жетекшілік.

2. Мақсаты: Студенттерге дипломдық жұмысты орындауға ғылыми жетекшілікті түсіндіру.

3. Студент білуі тиіс:
Дипломдық жұмысқа ғылыми жетекшінің рөлін.

Студент істей білуі тиіс:
Курстық жұмысты жазуды.

4.Негізгі сұрақтар:
Дипломдық жұмысқа кім жетекшілік ете алады?
Жетекшінің қызметі қандай?

5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):
1. Тақырып бойынша сұрақтарды колдана отырып отырып, тақырыпты талдау
2.Кіші топтармен жұмыс істеу
3.ТСО-дан қолдану (ПК, мултимедиалық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау
4.Ситуациялық есептерді шешу
5.Тақырып бойынша тестерді шешу

6. Әдебиеттер: Соңғы бетті қараңыз.

7. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)

Тесттер:
1. Дәлелді медицинаның дұрыс алғышарттары:
A. жылына 40000 астам мақала
B. ақпараттың көп емес мөлшері
C. ақпаратты мерзімдік алмасым

D. көнерген медициналық білімдер
E. 100 000-нан астам мақала
2. Дәлелді медицина принциптеріне негізделмеген шешімді қабылдау:
A. қысқа мәтінге негізделіп шешімдерді қабылдау
B. ғылыми әдіске негізделіп шешімдерді қабылдау
C. ауруға байланысты шешімдерді қабылдау
D. науқастың беделіне байланысты шешімдерді қабылдау
E. экономикалық шығынға негізделіп шешімдерді қабылдау
3. Дәлелді медицинаның негізгі аспектісі:
A. сұрақтарға жауап беру үшін негіздемелі мәліметтерді айқындау, ғылыми ақпараттың пайдалылығы мен сенімділігін сыни талдау
B. денсаулық сақтау экономикасындағы дәлелдемелерді сыни талдау
C. медицинадағы негіздемелі мәліметтерді айқындау
D. биологиялық зерттеулердің үздік нәтижелерін айқындау
E. озық эпидемиологиялық нәтижелерді айқындау
4. Дәлелді медицинаға жатады:
A. клиникалық шешімді дұрыс қабылдау үшін ғылыми ақпаратты талдау, жинау технологиясы
B. ғылыми ақпаратты ақпараттық іздеу
C. ақпараттық материалдардың жинау технологиясы
D. дәлелді ғылыми ақпараттың талдауы, жинақтауы, іздеу технологиясы
E. клиникалық ақпаратты дұрыс қабылдаудағы шешім
5. Клиникалық сынақ – бұл … .
A. клиникалық зерттеулердің тәмамдаушы кезеңі
B. ғылымдағы зерттеу
C. медицинадағы зерттеулер
D. сараптама жүргізуден тұратын клиникалық зерттеу кезеңі
E. ғылыми ақпарат жинаудан тұратын клиникалық зерттеу кезеңі
6. «Дәлелді медицина» ұғымын қай университет ғалымдары енгізді:
A. Мак-Мастер
B. Сорбонна
C. Гарвардтық
D. Оксфордтық
E. Кембридж
7. «Дәлелді медицина» ұғымы енгізілген университеттің орналасқан елі:
A. Канадада
B. АҚШ-та
C. Англияда
D. Францияда
E. Германияда
8. PICO қағидасы мынаны білдіреді:
A. 4 құрамды сұрақты құрастыру
B. ғылыми ақпаратты іздестіру
C. 2 құрамды сұрақты құрастыру
D. ғылыми ақпаратты сыни талдау
E. клиникалық сұрақты дұрыс тұжыру
9. Дәлелді медицинадағы 1-ші қадам:
A. клиникалық сұрақты құру

B. тәжірибелік жетекшілік жасау
C. таңдалған тақырып бойынша мақалалар жазу
D. таңдалған тақырып бойынша ақпаратты іздестіру
E. ғылыми мәліметтерді тәжірибеде қолдану
10. Дәлелді медицинадағы 2-ші қадам:
A. электронды мәліметтер базасында ғылыми ақпараттарды іздестіру.
B. әлемдік әдебиеттердегі сұрақ жайын қарастыру.
C. мақала шығару.
D. емдеу әдісін таңдау.
E. жорамалдау әдістерін таңдау.

Ситуациялық есептер:
Ситуациялық есеп №1
Науқас Мария Ивановна, 70 жаста жедел жәрдеммен «Сол аяғының флегмонасы. Қантты диабет» болжам диагнозымен шұғыл түрде ірі көп профильді аурухананың ірінді хирургия бөлімшесіне жеткізілді, науқасты фельдшер жүргізушінің көмегімен хирургиялық кабинеттің дәріздегі кушеткаға отырғызды, хирургия кабинетінің медбикесіне госпитализацияға жолдаманы беріп кетті. Фельдшер әжеден шараптың иісі және сөздері түсініксіздеу болғандықтан кішкене мас екенін айтты (жағдай 8 наурызда 13.00 болды). Медбике науқасты тексерместен ірінді хирургия бөлімшесінің дәрігерлер бөлмесіндегі хирургқа «флегмонасы бар, ішіп алған кемпірді алып келді» деп хабарласып, госпитализациялық науқастарды тіркеуге арналған журналды толтыруға кірісті. Дәрігер алдындағы науқастың ауру тарихын жазып болғаннан соң түсетіндігін айтты. 15 мин.соң қабылдау бөлімінен кездейсоқ өткен бас медбике дәріздегі кушеткада ес-түссіз жатқан науқасты көрді. Аға медбике есікті ашып медбикеге қатты, жағымсыз сөздерді медбикеге айтып, бөлімшенің аға медбикесін тез арада шақыртты. Медбике кабинеттен және қабылдау бөлімінен жылап шықты. Соңынан бас медбике медбикені жұмысты дұрыс орындамағаны үшін жұмыстан шығатындығын айтты. Кейіннен бас медбике аға медбикенің кабинетіне барғанда ол басқа медбикелермен сөйлесіп отырды, бас медбике оның қабылдау бөліміндегі жұмысты дұрыс ұйымдастыра алмайтындығын айтып ұрысты. Аға медбике ешнәрсені түсінбей ақтала бастады, бұл тек кикілжіңнің артуына себеп болды. Дәрігер шақырудан кейін 25 минуттан соң келді. Науқас осы уақытқа дейін кушеткада ес-түссіз жатты. Науқасқа бір қараған кезде гипергликемиялық кома екенін түсінуге болады. Медбике өз кабинетін болмады. Аға медбикенің кабинетінде ұрыс керіс жалғасуда. Ұрысуда барлық медбике қатысты. Дәрігер жағымсыз сөздерді айтып, тез арада қантқа қан алуға лаборантты шақыртты, айетонға зәрін тексертуді, реаниматологты, эндокринологты шақыртты, тез арада ЭКГ жасауды, АҚҚ тексеруді, науқасты жалпы тексеру үшін шешіндіруді, зақымданған аяғын тексеріп, науқасты тез арада қабылдау бөлімінің шокқа қарсы палатаға (реанимациялық залға) жатқызды.
Дәрігердің ұрысқаны қабылдау бөлімінің ұйымдастыруын одан сайын төмендете түсірді. Нәтижесінді науқас есін жинамай, реанимациялық бөлімде ем жүргізілседе науқас қайтыс болды.
Шиеленістің түрін анықтаңыз.
1. жеке ішкі
2. жеке аралық
3. жеке топтық
4. жеке аралық және топтық
5. Функциональды

6. Дисфункциональды
Бас мейірбикенің әрекеті қандай болуы керек еді?

Ситуациялық есеп №2
Науқас Татьяна Петровна, 74 жаста, ірі клиникалық ауруханадағы диабетологиялық орталыққа қаралды. 2 аптадан бері мазалайтын оң аяғының табанындағы жараның пайда болуына шағымданды. Жараның пайда болуын жаңадан сатып алған туфлиден кейін пайда болған қажалумен байланыстырды. Науқасты бірінші рет мейірбике қарады, біріншілік тексеру жүргізді және медбикелік ауру тарихын толтырды, медбикелік диагноз қойды, медбикелік жоспар құрды. Мейірбике медбикелік ауру тарихын компьютерде құрды. Науқас туралы мәліметті мәліметтер базасына енгізді және қант диабетімен ауыратын науқастарды тіркеді. Осыдан кейін Татьяна Петровна медбикелік ауру тарихымен дәрігер-мамндарға кеңес алуға жіберілді. Дәрігерлік тесеруден кейін ол мейірбике кабинетіне қайта келді. Хирург ұсынған госпитализациядан бас тартты, уйде емделемін деп шешті. Науқас туралы мейірбике мейірбике бригадасының менеджеріне хабарлады және науқас бақылауға және патронаждық күтімге және үйде көмек көрсетуге алынды.
Есепте мейірбикелік үрдістің қай кезеңі менеджмент тұрғысынан көрсетілмеген.

4 – сабақ

1. Тақырып: Дипломдық жұмысты орындаудың әдіснамалық негіздері.
2. Мақсаты: Студенттерге дипломдық жұмысты орындаудың әдіснамалық негіздерін түсіндіру.
3. Студент білуі тиіс:
Дипломдық жұмысты орындаудың әдіснамалық негіздерін.
Студент істей білуі тиіс:
Курстық жұмысты жасауды.
4.Негізгі сұрақтар:
Зерттеу әдістері қандай негізгі категорияға бөлінеді?
Зерттеудің теориялық әдістемесі.
5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):
1.Тақырып бойынша сұрақтарды колдана отырып отырып, тақырыпты талдау
2.Кіші топтармен жұмыс істеу
3.ТСО-дан қолдану (ПК, мултимедиалық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау
4.Ситуациялық есептерді шешу
5.Тақырып бойынша тестерді шешу
6. Әдебиеттер: Соңғы бетті қараңыз.
7. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)
Тесттер:
1. Дәлелді медицинадағы 3-ші қадам:
A. ғылыми ақпаратты сыни талдау
B. тәжірибелік жетекшілік жасау
C. таңдалған тақырып бойынша мақалалар жазу
D. таңдалған тақырып бойынша ақпаратты іздестіру
E. клиникалық сұрақты тұжыру
2. Дәлелді медицинадағы 4-ші қадам:
A. ғылыми мәліметтерді тәжірибеде қолдану

B. тәжірибелік жетекшілік жасау
C. таңдалған тақырып бойынша мақалалар жазу
D. таңдалған тақырып бойынша ақпаратты іздестіру
E. клиникалық сұрақты тұжыру
3. Қолданбалы сұрақ бөліктерінің біріне жатады:
A. нәтиже
B. жорамал
C. мүгедектену
D. дәрілік құрал
E. жазылу
4. Қолданбалы сұрақтың міндетті бөлігі:
A. науқас немесе мәселе
B. сұраулы сөз
C. жағдайды модельдеу
D. медициналық жұмыскер
E. әдебиет
5. Клиникалық эпидемиологияда клиникалық нәтижеге жатқызылады:
A. мүгедектену
B. тәуекел
C. жорамал
D. жиілік
E. емдеу
6. Клиникалық сұрақ компонентіне жатқызылады:
A. жорамал
B. дәрі
C. өлім
D. патологиялық көріністер
E. морфологиялық деңгейдегі өзгерістер
7. Клиникалық эпидемиологияның негізгі қағидаларының бірі:
A. жалпылау
B. сапалық әдіс
C. науқасты жеке емдеу
D. инфекциялық аурулардыдың емдеу принциптерін құрастыру
E. инфекциялық емес аурулардыдың емдеу принциптерін құрастыру
8. Сандық тәсіл мынаған жатқызылады:
A. клиникалық эпидемиология қағидаларына
B. клиникалық эпидемиология міндеттеріне
C. дәлелді медицина қағидаларына
D. дәлелді медицина міндеттеріне
E. клиникалық эпидемиологиядағы бастауларға
9. Ішкі негізділік – бұл ... .
A. сенімділік
B. талдап қорытылғандық
C. дәлелдемелілік
D. әйгілену
E. нәтижелерді бағалау
10. Жалпылық мынаған жатқызылады:
A. таңдаманың сыртқы сипаттамасына

B. таңдаудың ішкі сипаттамасына
C. сапалық көрсеткіштерге
D. популяцияның сыртқы сипаттамасына
E. популяцияның ішкі сипаттамасына

Ситуациялық есептер:
Ситуациялық есеп №1
Қалалық диабетологиялық орталықтың (ҚДО)штат құрамы

ҚДО меңгерушісі

Дәрігерлер командасы	Медбикелер командасы	Көмекші қызметкерлер
Эндокринолог - диабетолог	Диабетпен ауыратындаға арналған мектеп меңгерушісі	ЭВМ операторы (мәліметтер базасы - регистр)
Іріңді хирургия бөлімшесінің хирургы	(мейірбике ісі факультетінің бітірушісі)	
Ангиохируруг	Мейірбикелік бригаданың менеджері	
Ортопед	(мейірбике ісі бакалавриат бітірушісі)	
Окулист	Подиатриялық мейірбике	
Невролог	Патронаждық мейірбике	
Кардиолог	Әлеуметтік қызметкер	
Подиатр		

Подиатриялық кабинетті басқару құрылымы

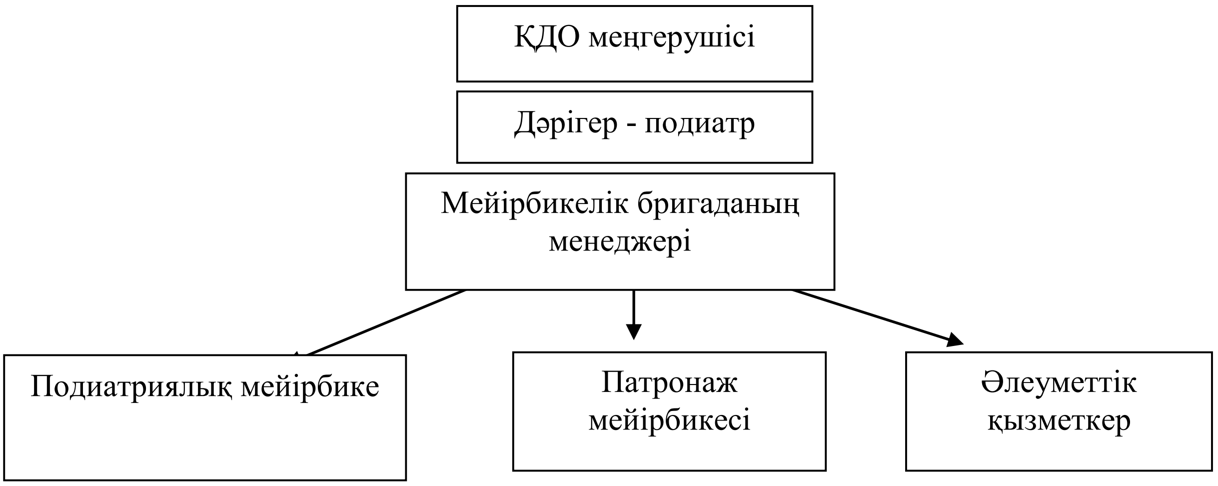

1. ҚДО меңгерушісі ұйымдастырушылықты басқарудың қай дәрежесіне жатады, дәрігер – подиатр, мейірбикелік бригаданың менеджері, патронаж мейірбикесі?
2. Диабетикалық табан кабинеті ҚДО – тың басқару құрылымының қандай формасына жатады ?

Ситуациялық есеп №2.
Қалалық диагностикалық орталық директоры Татьяна Михайловна штаттық қызметке өзінің маркетинг бойынша орынбасары енгізу қажет деп шешті. Бұл, жұмыс көлемінің ұлғаюы оның сапасына әсер етумен байланысты еді. Татьяна Михайловна күнделікті жұмыспен көбінесе маңызды мәселелерді жіберіп алатынын түсінді. Әлеуетті кандидаттар қатарынан 2 қызметкер тез арада қысқарды. Біріншісі құрбысы Елена Николаевна; олар бірге оқыған еді, бір – біріне сенетін, жанұяларымен араласатын. Маман ретінде Елена Николаевна білікті еді. Татьяна Михайловнаның ойынша оған шығармашылық қабілеттер мен энергиясы және алға қойған мақсаттарына жетуге тұрақтылық керек еді.
Екінші кандидатура Ольга еді, мейірбике ісінің бакалавриатын бітірген соң орталықта мейірбике болып жұмыс істеген. Ұшқыр ойлы және белсенді Ольга тез арада білікті қызметкер болды және ұжымға тез сіңісіп кетті.Татьяна Михайловна Ольгаға тек табандылық жетпейді деп ойлады. Бірнеше рет Ольга өзінің қалауымен Татьяна Михайловнаға пайда болған мәселелердің шешу жолдарын ұсынды, және айтарлықтай нәтиже көрсетті.

Сіздің ойыңызша, маркетинг бойынша орынбасардың орнына мына қызметкерлердің қайсысын ұсынар едіңіз: Елена Николаевнаның құрбысы немесе жас қызметкер Ольга? Өзіңіздің шешіміңізді түсіндіріңіз.
Маркетинг бойынша менеджер қандай қасиеттерге ие болу қажет?

5 – сабақ

1. Тақырып: Дипломдық жұмыс құрылымына қойылатын талаптар.
2. Мақсаты: Студенттерді дипломдық жұмыс құрылымына қойылатын талаптармен таныстыру.
3. Студент білуі тиіс:
Диплом жұмыстың жазылу барысына қойылатын талаптарды;
Кез келген диплом жұмысы үшін міндетті болып табылатын құжаттарды.
Студент істей білуі тиіс:
Курстық жұмысты жазуды.
4.Негізгі сұрақтар:
Дипломдық жұмыстың жазылу барысына қойылатын талаптар?
Кіріспе бөліміне қандай талаптар қойылады?
5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):
1. Тақырып бойынша сұрақтарды колдана отырып отырып, тақырыпты талдау
2.Кіші топтармен жұмыс істеу
3.ТСО-дан қолдану (ПК, мултимедиалық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау
4.Ситуациялық есептерді шешу
5.Тақырып бойынша тестерді шешу
6. Әдебиеттер: Соңғы бетті қараңыз.
7. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)

Тесттер:

1. Науқастану жиілігі мынаған жатқызылады:
A. клиникалық сұрақтарға
B. клиникалық бастауларға
C. медицинаның жалпы сұрақтарына
D. клиникалық эпидемиология аспектілеріне
E. дәлелді медицина аспектілеріне
2. Мүгедектену мынаған жатқызылады:
A. клиникалық нәтижеге
B. клиникалық эпидемиология аспектілеріне
C. клиникалық сұрақтарға
D. медицинаның жалпы сұрақтарына
E. дәлелді медицина аспектілеріне
3. Диагнозды қоюға «...» сұрағы жатады.
A. Ауруды диагностикалауда қаншалықты накты әдіс қолданылды?
B. Бұл ауру қаншалықты жиі кездеседі?
C. Аурудың қауіп жоғарлататын қандай факторлармен байланысты?
D. Емдеу кезінде аурудың болжамы қалай өзгереді?
E. Қандай факторлар ауруға алып келеді?
4. Құнды білдіретін сұраққа «...» жатады.
A. Осы ауруды емдеу құны қанша тұратындығы?
B. Науқастың кездесу жиілігі қандай екендігі?
C. Науқасты жорамалдау үшін пайдаланылған әдістердің нақтылың деңгейі?
D. Науқастың ұшырасу жиілігін?
E. Қандай факторлар науқастануға алып келетіндігі?
5. «Қандай факторлар науқастанудың жоғарғы ықтималдылығымен байланысты?» сұрағы мынаған жатқызылады:
A. қатер
B. бастауға
C. диагноз
D. жорамалға
E. емдеуге
6. «Науқастану салдары қандай?» сұрағы мынаған жатқызылады:
A. жорамалға
B. сұраққа
C. клиникалық бастауға
D. жорамалдауға
E. емдеу әдісіне
7. Үйде, жұмыста, демалыс кезеңінде әдеттегі іс-әрекетке қабілетсіздік – бұл ... .
A. мүгедектену
B. науқастану
C. қолайсыздық
D. қанағаттанбаушылыққа
E. сауығуға
8. Қанағаттанбаушылық – бұл … .
A. ауру мен жүргізілген емдеу түріне эмоционалды жауап қайтару
B. әдеттегі іс-әрекетке қабілетсіздік
C. емдеуге реакция

D. ағзаның қорғаныс жауабы
E. нашар бастау
9. Клиникалық эпидемиология қағидасы:
A. клиникалық нәтижелерге бағытталу
B. клиникалық міндет құрылымы
C. сұрақ құрылымы
D. клиникалық тәсіл
E. нәтижелілік
10. Клиникалық эпидемиология – бұл ... .
A. жүйелі және кездейсоқ қателіктердің ықпалын қадағалай отырып, әділ шешім жасауға мүмкіндік беретін клиникалық зерттеу әдістерін әзірлейтін ғылым
B. әділ шешім жасау мүмкіндігін беретін зерттеу әдістерін тудыратын ғылым
C. жүйелі және кездейсоқ қателіктердің ықпалын қадағалайтын зерттеу тәсілдерін жасаушы ғылым
D. қате ықпалын қадағалай отырып, зерттеу туындатушы ғылым
E. клиникалық зерттеулер жөніндегі ғылым

Ситуациялық есептер:
Ситуациялық есеп №1
Қалалық диагностикалық орталық директоры Татьяна Михайловна штаттық қызметке өзінің маркетинг бойынша орынбасары енгізу қажет деп шешті. Бұл, жұмыс көлемінің ұлғаюы оның сапасына әсер етумен байланысты еді. Татьяна Михайловна күнделікті жұмыспен көбінесе маңызды мәселелерді жіберіп алатынын түсінді. Әлеуетті кандидаттар қатарынан 2 қызметкер тез арада қысқарды. Жалғыз шешім қабылдағысы келмей Татьяна Михайловна әкімшілік жиналыста өзінің орынбасарлары және бас мамандар қайда кіретінін, кандидатураларды талқылап бірге шешім қабылдауды ұсынды.
Сіз бұл жағдайда шешімнің қай түрін атай аласыз? Топтық шешім қабылдауды қысқаша сипаттап беріңіз.

Ситуациялық есеп №2
Жоғары мейірбикелік білім беру факультетінің (сырттай) деканы Сергей Иванович бірнеше студенттерді әңгіме жүргізуге және бітірушілердің диплом жұмыстарын дауысқа салу үшін шақырады. Осы мақсатта ол кестеге сай, белгілі бір уақытта студенттермен хабарласып, деканатқа шақыруды хатшыға тапсырады. Бір күні жұмыс соңында басқа қаладан әңгіме жүргізуге шақырған студент келгенін хабарлайды. (бір бөлімшенің аға мейірбикесі Светлана Алексеевна). Бірақ, бұл уақытта декан басқа студентпен жоспарланған кездесу өткізіп жатқан еді. Кездесу барысында мынандай әңгіме болды: «Сәлеметсіз бе, Светлана Алексеевна (тітіркеніп). Мен біздің кездесуімізді ертенге жоспарлаған едім. Сізбен әңгімемді бүгін өткізе алмаймын». Светлана (қобалжып) «Сергей Иванович сіз өткен аптада маған электронды почтамен сұхбатты бүгінгі күнге белгіленген деп хабарлама жібердіңіз». Сергей Иванович (ашулы куймен): «Кейде мен электронды почтамен хабарлама жіберемін, ал кейде дыбыстық хабарлама қалдырамын. Сіз дыбыстық хабарламаны тыңдадыңыз ба?». Светлана: «Бірақ менде дыбыстық хабарлама жоқ». Сергей Иванович: «Уақытылы байланыс орнату үшін, кімде қандай жабдық екенін білу қиын. Сіздің электронды хабарламаңызда не жазылған еді?». Светлана: «Дипломдық жұмыстың тақырыбын бекіту үшін кездесу 26 ақпан күні 15:00 – де болады». Сергей Иванович: «Сізге қандай хабарлама жіберуді сұрағанымды қазір көремін. Меніңше қандай да бір түсініспеушілік болды. Әрине, міне ол қағаз. Мен хатшыға сізді 27 ақпанда 15:30 – ға шақыруды сұрағанмын. Сіздің

хабарламаңызда уақыты шатасып кеткен. Біз кездесуді ертенге қалдырсақ қарсы болмайсыз ба?». Светлана: « Бұл қиын болады, өйткені пойызға билетті ауыстыру керек, бірақ мен ертен келуге барынша тырысамын, өйткені менің дипломдық жұмысымның тақырыбы мен үшін маңызды».

Байланыс моделі қанша компоненттен тұрады?
Светлана хабарламаны алу үшін байланыс моделінің қандай компоненті қолданылған?
Қандай байланыс бөгеттерін атай аласыз?

6 – сабақ

1. Тақырып: Дипломдық жұмыстың негізгі бөлігінің мазмұны.
2. Мақсаты: Студенттерге дипломдық жұмыстың негізгі бөлігінің мазмұнын түсіндіру.
3. Студент білуі тиіс:
Жұмыстың негізгі бөлігінде қаралатын сұрақтарды.
Негізгі бөлімнің мазмұны мен ерекшелігін.
Студент істей білуі тиіс:
Курстық жұмысты жазуды.
4. Негізгі сұрақтар:
Дипломдық жұмыстың 3-тарауы қандай сипатта болады?
Әр тараудың ерекшелігі қандай?
5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):
1.Тақырып бойынша сұрақтарды колдана отырып отырып, тақырыпты талдау
2.Кіші топтармен жұмыс істеу
3.ТСО-дан қолдану (ПК, мултимедиалық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау
4.Ситуациялық есептерді шешу
5.Тақырып бойынша тестерді шешу
6. Әдебиеттер: Соңғы бетті қараңыз.
7. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)
Тесттер:
1. Дәлелді медицинада ақпаратты іздестіру мынадан басталады:
A. мәліметтер базасын анықтау
B. мақала басу
C. көшірмелеу
D. мақалалар оқу
E. түйіндемені қарастыру
2. Клиникалық эпидемиологияның мақсаты болып табылады:
A. жүйелі және кездейсоқ қателіктердің әсерін болдырмай әділ қорытынды жасауға мүмкіндік беретін клиникалық бақылау әдістерін өңдеу және қолдану
B. қорытындылауға мүмкіндік беретін клиникалық бақылауды құрастыру
C. жүйелі және кездейсоқ қателіктердің әсерін болыдрмауға мүмкіндік беретін клиникалық бақылау әдісін қолдану
D. жүйелі және кездейсоқ қателіктердің әсерін болдырмауға мүмкіндік беретін әділ қорытындылау
E. бақылау әдістерін қолдану және өңдеу
3. Клиникалық эпидемиология мақсатының компонентіне жатады:

A. клиникалық бақылау әдістерін жасау және қолдану
B. клиникалық бақылауды жаңарту
C. клиникалық бақылауды сынау
D. клиникалық бақылауды жасау
E. клиникалық бақылау әділдігі
4. Емдеу әрекетінің нәтижелілігі дәлелді, егер де:
A. емдеу әрекетінің нәтижелілігі сенімді дәлелденген және де күтілетін зиян пайдамен салыстырғанда аз
B. емдеу әрекеті нәтижелілігі сенімсіз дәлелденген; мұнда пайдамен салыстырғанда күтілген зиян көлемі жоғары
C. емдеу әрекеті нәтижелілігі сенімді дәлелденбеген
D. емдеу әрекеті нәтижелілігі сенімді дәлелденген
E. емдеу әрекеті нәтижелілігі дәлелденген; мұнда зиянды пайдамен салыстыруға болмайды
5. Емдеу әрекеті нәтижелілігі болжамдалады, егер де:
A. емдеу әрекетінің нәтижелілігі азырақ дәлелденсе
B. емдеу әрекеті нәтижелілігі дәлелденсе
C. емдеу әрекеті нәтижелілігі дәлелденбесе
D. емдеу әрекетінің нәтижесіздігі дәлелденсе
E. әрекет нәтижесі дәлелденсе
Егер емдеу әрекетінің басымдығы мен кемшілігі теңдікте болса, онда:
A. мұндай әрекетті пайдаланар алдында дәрігер мен науқас нақты жағдайды ескере отырып, күтілетін пайда мен зиянның ара-қатынасын өлшеуі тиіс
B. мұндай әрекетті пайдаланар алдында дәрігер күтілген пайда мен зиян арақатынасын өлшеуі тиіс
C. мұндай әрекетті пайдаланар алдында дәрігер нақты ситуацияны ескере отырып, күтілген пайда мен зиян арақатынасын өлшеуі тиіс
D. мұндай әрекетті пайдаланар алдында науқас нақты ситуацияны ескере отырып, күтілген пайда мен жүйелік қате арақатынасын өлшеуі қажет
E. мұндай әрекетті пайдаланар алдында науқас күтілген пайда мен зиян арақатынасын өлшеуі тиіс
6. Араласудың тиімділігі анықталмаған. егер
A. тиімділік туралы дәлелдер жеткіліксіз немесе олар толық сенімді емес
B. тиімділік туралы дәлелдер жеткіліксіз, бірақ олар сенімді
C. дәлелдер өте сенімді
D. тиімділігі дәлелденген, бірақ шығындар үлкен
E. араласу РКИ көмегімен жүргізілді
7. Бірінші буын мәліметтерінің әмбебап базасы:
A. Yahoo
B. Google
C. BMJ
D. Cochrane lib
E. Pubmed
8. Екінші буынды іздестіруші:
A. Direct Hit
B. Yandex
C. CM.ru
D. Altavista

E. Euroseek
9. Орыс тілді іздестіруші:
A. Rambler
B. Inference
C. Oingo
D. Lycos
E. HotBot
10. Мета-іздестіргішті пайдалану қажет, егер:
A. басқа іздеу машиналар ештеңе таппаса
B. тақырып нақты тұжырымдалмаса
C. іздестірілуші жазбалар күрделі болса
D. релевантты нәтижелердің үлкен көлемін алу қажет
E. осы тақырып бойынша ешқандай зерттеулер жоқ

Ситуациялық есептер:
Ситуациялық есеп №1
Алина Коровина жанұялық дәрігер кабинетінде аға мейірбике болып жұмыс істейді. Бекітілген ережеге сай әр күні қабылдау бөлімшесінде мейірбикенің біреуі кезекшілік атқаруы қажет. Бүгін жанұялық дәрігер кабинетінің жұмысын ұйымдастыру Алинаның кезегі. 13:00 до 17:00 дейін қызмет ететін учаскедегі балаларға жоспарлы екпе жүргізу керек, бірақ ол бүгін 17:00 – де тапсыратын ай сайынғы есепті жұмыс арасында уақыт бөліп бітірем деп ойлайды. Кабинеттер түскі ас кезінде ашық болу керек.13:00 ден 14:00 дейін кабинетте жұмыс істейтін қызметкерлермен әңгіме жоспарланған. Регистр Алинаға қоңырауларды аударып, сонымен қатар мейірбикенің кеңесін алуға алдын –ала жазылмай келген науқастарды жіберді. Алина регистратура қызметкері және техникалық хатшыға нұсқау беруіне болады. Бірақ техникалық хатшы бос болмайтын, дәрігер және басқа қызметкерлердің айтқанын орындайтынын естен шығармау қажет.
Алина есепті бітіргенше келесі факторлар жаңылыстырды.
8:30 – Дәрігер келіп Диабетпен ауыратын науқастардың мәліметін дайындап беруін сұрады.
9:00 – Қабылдауда жүкті екенін қазір ғана білген әйел жылап жатқанын хабарлады. Бұдан басқа кеудесіндегі ауырсынуды 2 апта алдын байқаған 3 науқас ауруханаға жолдама алуға келді.
9.30 – Алинаға дәрігер хабарласып 140 үй 34 пәтердегі Семеноваға баласын екпеге алып келуін есіне салуын айтады.
10:00 – Науқас телефон соғып зерттеуге алған жолдаманы жоғалтып алғанын айтады.
10:50 – Тіс дәрігерге ары қарай тексерумен ем жүргізу керек 20 науқастың амбулаториялық картасын дайындау қажет.
11:45 – Гепатитпен ауыратын жас жігіт келді. Ол емдеудің заманауи әдісімен реаблитация туралы қосымша ақпарат алғысы келеді.
Бұл сұрақтарға жауап бере отырып, есте сақтау керек, шындығында ерекше мәселелерді шешуге дайын жауаптары болмайды, сондықтан да сізге өз тәжірибеңізді қолдану керек және өз шешіміңізді логикалық негіздеу керек.

1. Сіз тізімделген әрбір алаңдадатын факторларға қалай жауап беретініңізді сипаттаңыз? Сіз бірінші кезекте не істейсіз ал қайсысын кейінге қалдыруға болады? Сіз жауапкершілікті бөліп бересіз ба және кімге өз жауабыңызда көрсетіңіз? Шешіміңізді негіздеп беріңіз.

2. Уақытты үнемсіз пайдалануға әсер ететін қандай ішкі факторларды атай аласыз (Өз тәжірибеңізді қолданыңыз)?
3. Сіз жұмыс орнында уақытты дұрыс қолдануда қандай ұсыныс берер едіңіз?

Ситуациялық есеп №2
Жоғары мейірбике ісінің факультетін үздік бітірген және менеджер біліктілігін алған соң Алия басқа қалада фирмаға жұмысқа тұрған күйкуімен бірге кетеді. Ол үйде отырғысы келмей, бар ынтасымен жұмыс іздейді, және қайтадан ашылып жатқан қазақ – ағылшын емдік – диагностикалық орталыққа жоғары медициналық білімді менеджер қажет деп жазылған хабарландыруды тауып алады. Өз уақытында ол мектепте ағылшын тілін тереңдетіп оқыған және студенттік жылдарында да оны жетілдіріп отырған, ол күйеуімен ақылдасып, жұмыс жөнінде сұхбатқа баруға шешім қабылдады.
Сіз осы фирманың кадр бойынша менеджері болсаңыз кімді жұмысқа алар едіңіз?
1. Алияны.
2. Медициналық білімі жоқ тәжірибелі менеджерді.
3. Шет елдік менеджерді.

Өз таңдауыңызды түсіндіріңіз.

7 – сабақ

1. Тақырып: Ғылыми ақпаратты іздеу.
2. Мақсаты: Студенттерді ғылыми ақпараттармен таныстыру.
3. Студент білуі тиіс:
Ғылыми мәліметтерді іздеуді.
Ақпараттар көзін.
Студент істей білуі тиіс:
- Курстық жұмысты жасауды.

4.Негізгі сұрақтар:
Ақпаратты іздеу қанша этаптан тұрады?
Ақпаратты іздеу жолдары.
5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):
1. Тақырып бойынша сұрақтарды колдана отырып отырып, тақырыпты талдау
2. Кіші топтармен жұмыс істеу
3. ТСО-дан қолдану (ПК, мултимедиалық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау
4.Ситуациялық есептерді шешу
5.Тақырып бойынша тестерді шешу
6. Әдебиеттер: Соңғы бетті қараңыз.
7. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)
Тесттер:
1. АПОРТ мынаған жатқызылады:
A. орыс тілді іздестіруші машинаға
B. екінші буынды іздестіруші машинаға
C. бірінші буындағы іздестіруші машинаға
D. мета іздестіруші машинаға
E. әмбебап сайтқа
2. YAHOO мынаған жатқызылады:
A. бірінші буындағы әмбебап сайтқа

B. екінші буындағы сайтқа
C. мета іздестіруші сайтқа
D. орыс тілді сайтқа
E. медициналық сайтқа
3. Тақырыптық каталогқа жатады:
A. Yahoo Health
B. Medline
C. Pubmed
D. Ресейлік медициналық сервер
E. Бүкіләлемдік денсаулық сақтау ұйымы сайты
4. MARTINE DALE HEALTH SCIENCE мынаған жатқызылады:
A. тақырыптық каталогқа
B. электронды кітапханаға
C. кітапханаға
D. әмбебап сайтқа
E. серверге
5. Ғылыми-дәлелдемелі әдебиеттерден тұратын электронды кітапханаға жатқызылады:
A. Pubmed
B. ОҚМФА кітапханасы
C. Ресей кітапханасы
D. Казақ ұлттық кітапханасы
E. Ресей медициналық сервері
6. Кокрановтық кітапхана келесі санатқа жатқызылады:
A. электронды кітапхана
B. дәлелді медицина бойынша сайттар
C. Ресей кітапханалары
D. әмбебап сайттар
бүкіләлемдік денсаулық сақтау ұйымы сайты
7. Кокрановтық кітапхананы ... құрды.
A. Кокрановтық ынтымақтастық
B. В.В. Власов
C. Халықаралық ассоциациялар
D. Бүкіләлемдік денсаулық сақтау ұйымы
E. Гарвард университеті
8. Арчи Кокран алғаш рет құрастырды:
A. жүйелі шолу
B. мета-талдау
C. рандомизирленген бақыланушы зерттеу
D. когортты зерттеу
E. кітапхана
9. Іздестірудің электронды құралына жататыны:
A. журналдардың электронды нұсқалары
B. кітапханалар
C. кітаптар
D. баяндамалар
E. конференция материалдары
10. MEDLINE – бұл ... .
A. библиографиялық база

B. кітапхана
C. журнал
D. журналдардың электронды нұсқалары
E. ұсынылымдар жинағы

Ситуациялық есептер:
Ситуациялық есеп №1
Ірі клиникада бас дәрігірдің мейірбике ісі бойынша орынбасарының кабинетінде үш маман жиналды: Мария Ивановна бас дәрігердің мейірбике ісі бойынша орынбасары, бас мейірбике Татьяна Александровна және жас аға мейірбике Ирина Игоревна. Төменде басшының қоластындағылармен диалогы көрсетілген.
Мария Ивановна (басында аға мейірбикеге қарап): «Сіздің кезекті қателіктеріңізден біз жаңа жабдықтарды ала алмағанымызды бөлімше меңгерушісі айтты ма. Сізге маңызды жұмыс тапсыруға болмайды. Ирина мен сіздің жасыңызда мұндай мәселелерді оңай шешетін едім»
Ирина: «Мария Ивановна, бірақ сіз…»
Мария Ивановна: «Менің сөзімді бөлме! Татьяна Александровна, бірақ біздің Ирина ақымақ емес. Соңғы жоспарды қайта құруда ол бізге қалай көмектескені есіңдеме? Жарайды, жағдайды дұрыстауға болады.Татьяна, өзіңе жабдық бойынша келісім шартты ал. Иринаның жағдайын дұрыстауға мен көмектесетін едім, әлі өткен кездегідей жақсы жұмыстар атқарады»
Ирина: «Мария Ивановна! Маған рұқсат беріңіз…»
Мария Ивановна: «Болды, әңгіме аяқталды».

Ситуациялық есепке сұрақтар:
1. **Сыннын негізгі ережелерін көрсетіңіз.**
2. **Диалогтағы басшы бұзған сынның ережелерін бұзған кездерін таңдаңыз.**
3. **Бұл ережелердің бұзылуы накты неден көрінеді, сіздің ойыңызша бұл жағдайда басшының іс – әрекеті қандай болу керек?**

Ситуациялық есеп №2
Нагима Смагулова кардиологиялық диспансердің мейірбике ісі жөнінде бас дәрігердің орынбасары. Емдік мекеменің жағдайында қолданылатын мейірбикелік тәжірибе стандартын құру ойын, шығармашылық адам ретінде бұрыннан ойлап жүр. Екі ай бұрын Нагима Санкт- Петербург қаласында мейірбике ісі жұмысын ұйымдастыру жөнінде оқуда болды, өзімен бірге көп мөлшерде әдістемелік материалдар және осында қалай ұйымдастыру жөнінде жаңа ойлар алып келді. ЕПҰ – ның басшыларымен, бөлімше аға мейірбикелерімен осы мәселе жөнінде алдын – ала талқылады. Жаңа енгізулерге қарыс – қатынас бірегей болған жоқ, бірнеше аға мейірбикелер стандарттарды құрып, өз ұсыныстарын Нағимаға алып келді. Олармен ақылдасып Нағима 27 сәуірде сағат 14:00 – ге жиналыс ұйымдастырады. Жоспарланған жиналыстың нәтижесі ұжымның жаңа реформаның енгізілу керектігін және оның табысты нәтижесі оны қатты алаңдатады. Нағимаға жиналысты келесі сұрақтарға жауап бере отырып тиімді өткізуге көмек беріңіз:
1. Бұл сұрақ бойынша жиналыс өткізу керек пе?
2. Жиналысты қай уақытқа шақырған дұрыс емес. Бұл жағдайда жиналысқа шақыру дұрыс па және не үшін.
3. Жиналыстың негізгі функцияларын атаңыз?

4. Сіздің ойыңызша жиналысқа дайындықта Нағима Смағұлова қандай сұрақтарды шешу қажет?
5. Жиналысқа дайындалу және өткізу кезінде көшбасшының ролі қандай (өз тәжірибеңізді қолданыңыз)?

8 – сабақ

1. Тақырып: Ғылыми ақпаратты сыни талдау.
2. Мақсаты: Студенттерді ғылыми ақпаратты сыни талдаумен таныстыру.
3. Студент білуі тиіс:
Сыни талдауды.
Сыни талдау кезеңдерін.
Студент істей білуі тиіс:
Курстық жұмысты жасауды.
4.Негізгі сұрақтар:
Студент өз жұмысын сыни талдай алады ма?
Сыни талдаудың қандай кезеңдері бар?
5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):
1. Тақырып бойынша сұрақтарды колдана отырып отырып, тақырыпты талдау.
2.Кіші топтармен жұмыс істеу.
3.ТСО-дан қолдану (ПК, мултимедиалық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау.
4.Ситуациялық есептерді шешу.
5.Тақырып бойынша тестерді шешу.
6. Әдебиеттер: Соңғы бетті қараңыз.
7. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)
Тесттер:
1. Іздестірудің электронды құралдарының бірі болып табылады:
A. тақырыптық каталогтар
B. кітапханалар
C. кітаптар
D. ұсыныстар жинағы
E. конференция материалдары
2. Мәліметтердің электронды базасында ақпаратты іздестіру кезінде лимит ... үшін пайдаланылады:
A. бағытты іздестіру
B. іздестіруді тереңдету
C. іздестіруді кеңейту
D. алынған ақпарат көлемін ұлғайту
E. іздестіруді жеңілдету
3. MEDLINE ерекшелігіне жатады:
A. мәліметтерді іздестіру және көшіру жылдамдығы
B. орыс тілінде іздестіру
C. барлық тақырыптарға ақпараттың болуы (медициналық және медициналық емес)
D. кітаптар көптігі
E. студенттер үшін ұсынылымдардың болуы
4. Medline-да ақпараттарды мына жылдардан бастап табуға болады:
A. 70-ші

B. 50-ші
C. 80-ші
D. 90-шы
E. 2000-шы
5. Мамандандырылған сайттар түсінігі – бұл ... .
A. медицина бойынша тұтастай және оның жекелеген бөлімдері бойынша ақпараттардан тұрады
B. белгілі категориялар бойынша ақпараттардан тұрады
C. дәлелді медицина жөніндегі ақпараттардан тұрады
D. хирургия бойынша ақпараттардан тұрады
E. терапия және хирургия бойынша ақпараттардан тұрады
6. Мамандырылған сайттарға ... тұратын сайттарды жатқызуға болады.
A. медицина туралы ақпараттан және жеке бөлімдерден
B. денсаулық сақтаудағы тек жеке бөлімдегі ақпараттан
C. денсаулық сақтаудағы жалпы ақпараттан
D. дәлелді медицинадағы таңдаулы ақпараттан
E. денсаулық жайындағы ғылыми - белгілі ақпараттан
7. Дәлелді медицина бойынша мамандандырылған сайт:
A. National Guidelines Clearinghouse
B. British medical journal
C. Медициналық сервер
D. Ресейлік электронды сайт
E. Халықаралық электронды сайт
8. Электронды журналға жататыны:
A. The Lancet
B. The Population
C. ДМ мамандары қоғамы сайты
D. Consilium Medicum
E. Денсаулық сақтау Хабаршысы
9. Ғылыми дәлелдердің көздері:
A. DARE, MEDLINE сайттары
B. мұрағат көздері
C. статистикалық мәліметтер
D. заңнамалық материалдар
E. экономикалық материалдар
10. Базалық клиникалық сұрақ мазмұны:
A. 2 компонент
B. 1 компонент
C. 3 компонент
D. 4 компонент
E. 5 компонент

Ситуациялық есептер

Ситуациялық есеп №1

Ауруханада бөлімшенің аға мейірбикесінің қызметіне мейірбике ісі факультетінің бакалавры тағайындалды. Оған тәжірибелі, жоғары білімі жоқ, бірақта практикалық тәжірибесі жоғары аға мейірбикелермен бірдей жалақы тағайындалды. Кәсіби, тіпті өндірістік қажеттілікке байланысты сұрақтар туындаған жағдайда да, жас маман әр уақытта

қызметкерлердің оған жауап бергісі келмейтінін және қарым- қатынастағы ауырлық сезіледі. Ол бұд жөнінде бас мейірбикеге айтты және ол әңгіме жүргізеді. Бұдан кейінде жас маман мен қызметкерлер арасындағы қарым – қатынас жақсармады.
Бұл жағдайда шиеленістің қандай түрі көрсетілген?
Бұл шиеленістің бағыты қандай?
Бұл шиеленіс шешілді ма?

Ситуациялық есеп №2
Хирургиялық мейірбике жұмысқа тұрар алдында екі нұсқа болды: қалалық аурухана және ірі өндіріс орны. Екі ауруханадада күндізгі мейірбикенің жұмысын бірдей жалақы, жұмыстың ауырлығы, еңбек жағдайы жақсы, біліктілігін арттыру мүскіндігі ұсынылды. Қалалық ауруханада бөлімше ұжымына ұнайтын, мейірімді және ұйымшыл, қолдауына сүйене алатын өзімен бірге оқыған құрбысы жұмыс істейді. Мейірбикеге хирургия бөлімшесінің ұжымы таныс болмады, бірақ бұл жерде жұмыс істей отырып, еңбек демалысы кезінде, демалыс үйіне және пионерлік лагерге жолдама ала алады.
Мейірбикенің таңдауы хирургиялық МСЧ бөлімшесіне тоқталды.
Мейірбике жұмыс орнын таңдау кезінде қалалық аурухананың және МЧС – тің басқару әдістері қандай**?**
1. Экономикалық.
2. Ұйымдастырушылық.
3. Әкімшіліктік.
4. Әлеуметтік.
5. Психологиялық.

9 – сабақ

1. Тақырып: Нақты материалдың жинақталуы.
2. Мақсаты: Студенттерге нақты материалдың жинақталуын түсіндіру.
3. Студент білуі тиіс:
Ақпараттық жүйелерді.
Халықты ақпаратпен қамтамассыз ету үшін ақпараттық жүйені жасау, қолдану және өңдеуді.
Ақпаратты пайдаланушылар туцралы.
Студент істей білуі тиіс:
- Нақты материалдарды жинақтауды.

4.Негізгі сұрақтар:
Нақты материалдар қалай жинақталады?
Ақпараттық жүйелерді атаңыз.
5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):
1.Тақырып бойынша сұрақтарды колдана отырып отырып, тақырыпты талдау
2.Кіші топтармен жұмыс істеу
3.ТСО-дан қолдану (ПК, мултимедиалық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау
4.Ситуациялық есептерді шешу
5.Тақырып бойынша тестерді шешу
6. Әдебиеттер: Соңғы бетті қараңыз.
7. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)
Тесттер:

1. Клиникалық сынақ – бұл ... .
A. жаңа теоретикалық білім шынайылығы тексерілетін клиникалық зерттеудің соңғы кезеңі
B. іс-әрекет тобында медициналық әрекетті жүргізу тәсілі
C. іс-әрекет тобында немесе салыстыру тобына медициналық әрекетті жүргізу тәсілі
D. клиникалық бастау мен медициналық әрекет арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды анықтау үшін науқастар іс-әрекет тобына енгізілетін ретроспективті зерттеу
E. қарастырылушы жорамалдық фактор ретінде терапевтикалық іс-әрекет нәтижесі көрінетін обсервациялық зерттеудің арнайы түрі
2. Клиникалық сынақ дизайны – бұл ... .
A. клиникада ғылыми-зерттеу жүргізу тәсілі, оның ұйымдастырылуы
B. іс-әрекет тобында медициналық әрекетті жүргізу тәсілі
C. іс-әрекет тобында немесе салыстыру тобына медициналық әрекетті жүргізу тәсілі.
D. салыстыру тобына медициналық әрекетті жүргізу тәсілі
E. сараптамалық зерттеу жүргізу тәсілі
3. Клиникалық сынақ дизайнының типі – бұл … .
A. топтастырушы белгілердің жиынтығы
B. белгілі типтік клиникалық міндеттер
C. ем тағайындау
D. сауықтырушы іс-шаралар жүргізу
E. клиникалық сынақ жүргізуге арналған науқастар тобы жиынтығы
4. Жүктеуші белгілердің жиынтығы ретінде дизайн типіне сәйкес келеді:
A. белгілі типтік клиникалық тапсырмалар
B. болжам әдісі
C. жорамалдау әдісі
D. сауықтыру әдісі
E. құнды есептеу әдістері
5. Нәтижелерді статистикалық өңдеу әдістері жатады:
A. клиникалық сынақ дизайнының топтастырушы белгілер жиынтығына
B. клиникалық сынаққа
C. клиникалық міндеттерге
D. медициналық процедураға
E. мәліметтерді өңдеу белгілеріне
6. Клиникалық сынақтағы зерттеу әдістері мынаған сәйкес болуы тиіс:
A. клиникалық сынақ дизайнының топтастырушы белгілер жиынтығына
B. клиникалық зерттеу белгілерінің жиынтығына
C. медициналық зерттеулер тізіміне
D. статистикалық зерттеулерге
E. ғылыми зерттеулерге
7. Науқастар тобы сипатталатын және белгілі сипаттамалары бойынша бақыланатын, зерттеуші белсенді түрде аралспай, бақылау жолымен мәліметтерді жинайтын зерттеу ...деп аталады.
A. обсервациялық
B. экспериментальды
C. квази-экспериментальды
D. ғылыми
E. көлденең
8. Обсервациялық зерттеудің ерекшелігі, онда зерттеуші:

A. оқиғаға белсенді араласпай, оны бақылайды
B. оқиғаға белсенді араласады
C. оқиғаға белсенді араласа отырып, оны сипаттайды
D. оқиғаны белсенді түрде өзгертеді
E. ауру ағымы әралуан модельдерін жасайды және сараптайды
9. Егер науқастардың бір немесе одан көп тобы белгілі сипаттамалары бойынша сипатталып, бақыланатын болса, онда бұл зерттеудің қай түрі екендігін анықтаңыз:
A. обсервациялық зерттеу
B. экспериментальды зерттеу
C. математикалық зерттеу
D. статистикалық зерттеу
E. жорамалдық зерттеу
10. Іс-әрекет нәтижелері бағаланатын және зерттеу нысаны бақыланатын зерттеуге жатқызылатын зерттеу түрін анықтаңыз:
A. экспериментальды зерттеулерге
B. обсервациялық зерттеулерге
C. модельдеу әдістеріне
D. материалды статистикалық өңдеу әдістеріне
E. жорамалдау әдісіне

Ситуациялық есептер

Ситуациялық есеп №1

Терапия бөлімшесінде кәсіби деңгейі жоғары, тағайындауларды нақты және өз уақытында орындайтын, ем – шаралардың орындалу техникасын сақтайтын, өз әріптестеріне мейірімді және отзывчива, "Ауданның үздік мейірбикесі " сайысының жеңімпазы, тәртіпті, әрқашан жұмыс орны мен құжаттарды ұқыпты ұстайды. Егу бөлмесінің мейірбикесінің демалысқа кетуіне байланысты ол аға мейірбикеге өзін егу бөлмесінің мейірбикесі қызметіне ауыстыруын сұрады.

Посттағы мейірбикенің егу бөлмесіне жұмыс ауыстыруының себебі неде?

1. Жоғары айлық алу.
2. Өзін – өзі көрсету қажеттілігі (көбінесе өзінің білімін, қабілеттілігін, дағдыларын қолдану).
3.Өзін – өзі мойындату және көрсету қажеттілігі.
4. Өзінің біліктілігін жоғарылату қажеттілігі.
5. Біреуге тәуелділік қажеттілігі.

Ситуациялық есеп №2

Аурухананың хирургия бөлімшесі басқа бөлімшелерге қарағанда жақсы көрсеткіштермен ерекшеленеді, біріккен және ұйымшыл, мейірбикелердің кәсіби деңгейі жоғары. Зейнет жасындағы аға мейірбике тәжірибелі мейірбикелер арасынан лайықты мейірбикені дайындады, ұйымдастыру қабілеті бар, қызметкерлер мен науқастар арасында беделді, өз алдына шешім қабылдай алатын. Бірақ бас мейірбике ұжымның мүдделері мен тілектерін назарға алмай, бос орынға басқа бөлімшеден мейірбике тағайындады. Аға мейірбике дайындаған мейірбике жұмыстан шығып кетті.

Мейірбикенің жұмыстан кетуінің басты себебі не?

1. Толығымен өзінің білімін, қабілетін, дағдыларын жүзеге асыруға мүмкіншілігінің болмауы.
2. Бас мейірбикеге өкпелі.

3. Ұжым алдында беделін жоғалтамын деген қорқыныш.
4. Өзіне қатыстылығы және өзіне керек қажеттіліктің жүзеге аспауы.
5. Мойындату және өзін көрсету қажеттілігінің жүзеге аспауы.

10 – сабақ

1. Тақырып: Нақты материалды өңдеу.
2. Мақсаты: Студенттерге нақты материалды өңдеудің маңызы жайында түсінік беру.
3. Студент білуі тиіс:
Эксперимент нәтижелерін статистикалық әдістермен өңдеуді.
Эксперимент нәтижелерін графикалық әдістермен өңдеуді.
Экспериментті жобалау теориясын.
Студент істей білуі тиіс:
Нақты материалдарды өңдеуді.
4.Негізгі сұрақтар:
Эксперимент нәтижелерін графикалық әдістермен қалай өңдейді?
Экспериментті жобалау теориясы.
5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):
1. Тақырып бойынша сұрақтарды колдана отырып отырып, тақырыпты талдау.
2.Кіші топтармен жұмыс істеу.
3.ТСО-дан қолдану (ПК, мултимедиалық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау.
4.Ситуациялық есептерді шешу.
5.Тақырып бойынша тестерді шешу.
6. Әдебиеттер: Соңғы бетті қараңыз.
7. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)
Тесттер:
1. Зерттеу нысаны ... зерттеу түрінде кездеседі.
A. тек экспериментальды
B. экспериментальды және обсервациялық
C. тек обсервациялық
D. обсервациялық және жорамалдаушы
E. экспериментальды және жорамалдаушы
2. .... топттардың құрамына кіретін науқастар экспериментальды зерттеулерге қатысады.:
A. Бір, екі немесе оданда көп
B. Тек бір
C. Екіден үшке дейін
D. Бірден бастап беске дейін
E. Тек екі
3. … экспериментальды зерттеу жүргізу кезінде іс-әрекет нәтижесіне жатқызылады.
A. Препарат, процедура, ем
B. Науқас
C. Зерттеу құжаты
D. Зерттеу дизайны
E. Ғылыми-зерттеу орталығы
4. Оқиға жөніндегі хабарлама жатқызылады:
A. сипаттаушы зерттеу
B. талдаушы зерттеу

C. экспериментальды зерттеу
D. квази-экспериментальдызерттеу
E. ұзына бойы зерттеу
5. Оқиғалар сериясы жөніндегі хабарлама қай зерттеу түріне жатқызылатындығын анықтаңыз:
A. сипаттаушы обсервациялық
B. экспериментальды
C. талдаушы обсервациялық
D. ұзына бойы
E. кесіндiлiк
6. Жағдай - бақылау – түрі бұл ....
A. талдаушы обсервациялық зерттеудің
B. ғылыми емес зерттеудің
C. когортты зерттеудің
D. сипаттаушы обсервациялық зерттеудің
E. сипаттаушы зерттеудің
7. Когортты зерттеу – бұл ... .
A. талдаушы зерттеу
B. экспериментальды зерттеу
C. бақылаушы зерттеу
D. сипаттаушы зерттеу
E. медициналық зерттеу
8. ... жүргізілетін зерттеу экспериментальды зерттеуге жатқызылады:
A. Клиникалық сынақ
B. Математикалық сынақ
C. Статистикалық сынақ
D. Экспериментальды сынақ
E. Квази-экспериментальды санық
9. Емдеу ықпалында болған және болмаған аурудың нәтижесінің критериін дұрыс таңдау ... жатады.
A. медициналық зерттеулерге қойылатын талаптарға
B. құжаттама тізіміне
C. статистикалық құжаттамаларға
D. математикалық талаптарға
E. зерттеу нәтижелерін статистикалық өңдеуге қойылатын талаптарға
10. Медициналық зерттеулерге қойылатын барынша маңызды талаптар:
A. зерттеуді жүргізу орны және ұзақтығы
B. рандомизация тәсілі
C. зерттеуге қатысушылардың материальдық мүдделілігі
D. туыстарының міндетті түрдегі келісімі
E. сақтандырудың болуы

Ситуациялық есептер

Ситуациялық есеп №1

Емханада бас мейірбике демалысқа кеткен соң, орнына жұмыс тәжірибесі жоқ, қызметкерлер арасында ешкімге таныс емес мейірбике ісін бітірген бакалавр тағайындалды. Жаңа мейірбикенің келуімен алдын тәртіпті ұжымды басқару қиынға түсті. Мейірбикелер жұмысқа кешігетін болды, ескертулерге тиісті түрде назар аудармады,

ескертулер мен бұйрықтарға немқұрайлы орындады, қоғамдық іс – шараларға қатысу белсенділігі төмендеді.
Жас маман жағдайды көре тұра шара қолданбады, мейірбикелер кеңесін ұйымдастырды және кеңестің жұмысын белсендіруді ұсынды: жұмыс жоспарын бірге құрастыру, белгілі бір жұмыс секторларына жауаптыларды бірігіп тағайындау; жүргізілген жұмысты қорытындылау үшін жиналыс күндерін белгілеу. Бұл шешімді ұжым дұрыс қабылдады. Тәртіп, өзара түсіністік орнатылды.
Бас мейірбике басқарудың қанадай үрдісін қолданды?

1. Жоспарлау.
2. Қызметтерін бөліп беру.
3. Шешім қабылдау барысына орындаушыларды барынша тарту
4. Басқару қатысушыларының бәсекеге қабілеттілігі.
5. Жұмысшылардың жеке ерекшеліктерінің тізімі.

Ситуациялық есеп №2
Аурухананың травматологиялық бөлімшесінде жұмыстың қиындауына байланысты мейірбикелермен қамтылмаған, кадрлардың жоғары ағымы байқалады, жұмысқа қосымша қызметкерлер қабылданады. Мейірбикелердің жұмыс кестесін аға мейірбике құрастырады, содан кейін кадр бөлімінде бекітеді. Қосымша қызметкерлердің негізгі жұмыс орнымен кестесі сай келмегендіктен өте жиі кезекшілік ауысады, мейірбикелер арасындағы келіспеушіліктер салдарынан жұмысқа шықпай қалған жағдайларда болды.
Аға мейірбике бұл жағдайдан шығу үшін мейірбикелерге Еңбек заңындағы талапқа сай кесте үлгісін құрастыруды ұсынды.
Аға мейірбике басқарудың қандай үрдісін қолданды?

1. Қызметтерін бөліп беру.
2. Жоспарлау.
3. Жұмысшылардың жеке ерекшеліктерінің тізімі.
4. Шешім қабылдау барысына орындаушыларды барынша тарту

11 – сабақ

1. Тақырып: Тұжырымдар мен ұсыныстарды тұжырымдау.
2. Мақсаты: Студенттерге тұжырымдар мен ұсыныстарды тұжырымдау жайында түсінік беру.
3. Студент білуі тиіс:
Тұжырымдар мен ұсыныстарды тұжырымдау.
Диплом жұмысының мақсатын тұжырымдау.
Студент істей білуі тиіс:
Диплом жұмысының мақсатын тұжырымдай алуы.
4.Негізгі сұрақтар:
Тұжырымдар мен ұсыныстарды тұжырымдау.
Диплом жұмысының мақсатын тұжырымдау.
5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):
1. Тақырып бойынша сұрақтарды колдана отырып отырып, тақырыпты талдау.
2.Кіші топтармен жұмыс істеу.
3.ТСО-дан қолдану (ПК, мултимедиалық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау.
4.Ситуациялық есептерді шешу.

5.Тақырып бойынша тестерді шешу.
6. Әдебиеттер: Соңғы бетті қараңыз.
7. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)
Тесттер:
1. Классикалық клиникалық зерттеуге ... зерттеулер жатқызылады:
A. бақыланатын және бақыланбайтын
B. аналимтикалық және обсервациялық
C. бақыланабайтын және жағдай бақылау
D. қадағаланатын және соқырлық
E. соқырлық және аналитикалық
2. Бақыланатын клиникалық зерттеу мынаған жатқызылады:
A. классикалық клиникалық зерттеулерге
B. экологиялық зерттеулерге
C. квази-экспериментке
D. сипаттаушы зерттеулерге
E. жағдай бақылаулы зерттеулерге
3. Препаратты немесе процедураны басқа препараттармен немесе процедуралармен салыстыру мынаған жатқызылады:
A. бақыланатын зерттеулерге
B. бақыланбайтын зерттеулерге
C. экспериментальды топ көрнекілігіне
D. экспериментальды топ типтілігіне
E. экспериментальды топ типті еместігіне
4. Емдеудегі айырмашылықтарды айқындау ықтималдылығы ... зерттеуде жоғарырақ.
A. бақыланатын
B. бақыланбайтын
C. оқиғаны бақылау
D. когортты
E. рандомизирленген
5. Емдеудің басқа нұсқаларымен салыстырмауынсыз препаратты қолдану тәжірибесі кездеседі:
A. бақыланбайтын зерттеуде
B. бақыланатын зерттеуде
C. рандомизирленген бақыланушы сынақта
D. жүйелі шолуда
E. мета-талдауда
6. Емдеудің басқа түрімен салыстырылмайтын процедуралар ... қолданылады.
A. бақыланбайтын зерттеуде
B. когортті сынақтарда
C. оқиға жөнінде хабарламада
D. зерттеу дизайнда
E. бақыланатын зерттеулерде
7. ... жүргізу кезінде емшараларды салыстыру үшін зерттеу жүргізу ықтималдығы препаратты салыстыру үшін арналғанға қарағанда көп.
A. клиникалық бақыланбайтын зерттеу
B. клиникалық бақыланатын зерттеу
C. оқиғаны клиникалық сипаттау
D. дұрыс тағайындалған емдеу

E. дұрыс диагностикалық тест
8. Клиникалық сұрақтардың негізгі категорияларына жатқызылады:
A. аурудың таралушылығы
B. клиникалық зерттеулерді ұйымдастыру
C. қызығушылығы бойынша клубтарға бару
D. тақырыптық лекцияларға қатысу
E. фокус-топтарға қатысу
9. Науқасқа медициналық көмек көрсету кезінде дәрігерге кездесетін типтік клиникалық сұрақ:
A. дені сау немесе ауру
B. дәрілік заттармен науқасты таныстыру
C. стратификация әдісі
D. сауалнамаға қатысу
E. дәрігер мамандардың жүргізген дәрістеріне қатысу
10. Қауіп факторы ... жатады.
A. типтік клиникалық сұрақтарға
B. спорттық іс шараларды жүргізуге
C. медициналық ұйымнның функциясының өзгеріміне
D. денсаулық сақтау жүйесін қаржыландыруға
E. медициналық ұйымда аудитті жүргізуге

Ситуациялық есептер
Ситуациялық есеп №1
Хирургиялық бөлімше негізі жоспарлы түрде операция жасайды. Шұғыл операциялар тек арнайы жағдайда аз жүргізіледі. 1 ай бұрын бөлім меңгерушісі мен аға мейірбике қалалық аурухананың хирургиялық бөлімшесінің және науқастарды қабылдау бөлмесінің жабылатыны туралы ақпарат алды. Бөлімшенің үзіліссіз жұмыс істеуі үшін, сатып алу мүмкіндігі туындағанда немесе уақытша қалалақ ауруханадан алып қолдану барысын талқылау үшін аға мейірбике таңу материалдарының, дезинфекциялық заттардың, стерилизациялық жабдықтардың қажеттілігін есептеп шықты.
Аға мейірбике менеджменттің қандай функциясын жүзеге асырды?
1. Жоспарлау.
2. Ұйымдастыру.
3. Координация.
4. Мотивация.
5. Бақылау.

Ситуациялық есеп № 2
Стоматологиялық емхананың бас мейірбикесі жосапарланбаған іс-сапарға екі күнге кетті. Сол кезде емдік мекемеге Мемлекттік санитарлы-эпидемиологиялық орталықтан қадағалау комиссиясы тексерумен келді. Комиссияны жаңа тағайындаллған аға мейірбике қарсы алды, аға мейірбикенің жұмыс өтілі 2 жыл. Тексеру нәтижесінде комиссияда аға мейірбикеден нақты жауап алмаған көптеген ескертулер.Санитарлы-эпидемиологиялық тәртіп бұзылғаны үшін емдік мекемеге жазалау шаралары жүктелді.
Алдағы уақытта осы жағдайды қалай болдырмауға болады?

12 – сабақ

1. Тақырып: Дипломдық жұмысты, жобаны орындау процесін басқару.
2. Мақсаты: Студенттерге дипломдық жұмысты, жобаны орындау процесі жайында түсінік беру.
3. Студент білуі тиіс:
Дипломдық жұмысты орындау процесін.
Дипломды жұмысты орндау ретін.
Студент істей білуі тиіс:
Курстық жұмысты басқара алуы.
4.Негізгі сұрақтар:
Дипломдық жұмысты орындау реті қандай?
Дипломдық жұмысты орындау процесі қалай жүзеге асады?
5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):
1. Тақырып бойынша сұрақтарды колдана отырып отырып, тақырыпты талдау.
2.Кіші топтармен жұмыс істеу.
3.ТСО-дан қолдану (ПК, мултимедиалық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау.
4.Ситуациялық есептерді шешу.
5.Тақырып бойынша тестерді шешу.
6. Әдебиеттер: Соңғы бетті қараңыз.
7. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)
Тесттер:
1. Дұрыс диагноз қою ... жатады.
A. клиникалық сұраққа
B. стратификация әдісіне
C. аудитті жүргізу әдісіне
D. аурулар шығынына
E. обсервациялық зерттеулерге
2. Ауру ағымының болжамдау – бұл:
A. клиникалық сұрақтардың бір категориясы
B. зерттеуде аурулардың белгілі бір мінездемесін бақылау
C. зерттеуде әдеби шолудың негізгі факторы оқыту
D. зерттеуде затты бақылау
E. салыстырмалы зерттеулерді арнайы жоспарлау
3. Емдеудің тиімділігі - бұл:
A. клиникалық сұрақтардың категориясы
B. алдыңғы араласу нәтижесін бағалау
C. зерттеуді арнайы жоспарлау
D. белгілі бір зерттеудің мінездемесін жүргізу
E. зерттеу болжамының ерекше түрі
4. Клиникалық зерттеу жүргізу талаптарына жатады:
A. математикаға негізделген рандомизация әдісі мен зерттеудің дұрыс ұйымдастыруы
B. медициналық ұйымдарды басқару
C. азық түлік себетін тегін ұйымдастыру
D. жұмыстың жасалуына байланысты тәжірибеге қатысушылардың сапасын бақылау
E. аудиторияны таңдау
5. Зерттеуге кіретін критерийлерді нақты енгізу үшін ... анықталады және байқалады.

A. клиникалық зерттеулерді жүргізу талаптары
B. аурулар кірістерінің ықтималдығын анықтау
C. емнің басқа түрімен салыстыру
D. зерттеудің аз таралуы
E. ем шараны жүргізудегі салыстыру
6. Дұрыс анықталған және зерттеу критерийлерінің талаптары арқылы анықталады... .
A. клиникалық зерттеулер және оларды жүргізу талаптары
B. ем шараны басқа жүргізілген ем шарамен салыстыру
C. емдеудің әртүрлілігін анықтау
D. аз таралатын аурулар
E. ғылыми әдебиеттермен салыстыру
7. Науқастың ауруына әсер ететін емнің немесе ем шарассыз жүргізілген емнің нәтижелілігінде дұрыс критерийлерді таңдау бұл:
A. клиникалық зерттеуге жататындар
B. аурудың бастапқы кезеңі туралы мәлімет
C. салыстырумен жүргізілетін ем шаралар
D. клиникалық тәжірибелік жетекшілік
E. латындық шаршы
8. Клиникалық шешімді жүргізуге негізделген:
A. зерттеуді жүргізу орны
B. диагноз қоюлуы
C. ауру ағымының таралымы
D. ауру қауіп қатерінің жоғарлауы
E. жанұядағы аурудың салдары
9. Ауру ұзақтығына кіреді... .
A. медициналық зерттеееееу талаптары
B. көбінесе кездесетін ауруларды іздеу
C. диагноз қою
D. ауру қауіпіне байланысты жоғарлау
E. ауру салдарына байланысты талаптар
10. Статистикалық әдістерді өңдеуді дұрыс қолдану-бұл:
A. медициналық зерттеуге негізделген талап
B. науқастың дені сау екенін анықтау
C. науқастың ауру екенін анықтау
D. қауіп факторы
E. аурудың болжамы

Ситуациялық есептер
Ситуациялық есеп № 1
Емдік мекемеде зейнетақыға шыққан бас мейірбикенің орнына жұмыс тәжірбиесі жоқ, жоғарғы оқу орының мейірбике факультетін бітірген тулекті жұмысқа алды. Ұжымда қолайсыз жағдай орын алды. Мейірбикелер ұжымы жаңа басшыға күмәнмен қарайды. Мейірбикелер мен бас мейірбике арасындағы қарым – қатынаста қиын жағдай қалыптасты.

Мейірбикенің тиімді қызмет жасау үшін қажет жағдайды сақтау және ұжымдағы қарым – қатынасты қалай реттеуге болады?

Ситуациялық есеп № 2
Ерте көктем. Бас дәрігер аумақта сенбілік жұмыстарын жүргізуге үкім берді.
Қызметкелер бұл ақпаратты көңілсіз қабылады және сенбілікке қатыспау үшін әр түрлі себептер тапты. Қорытындыда, сол күні 46 адам орына сегіз адам қатысты .
Келесі жылы бұл жағдайдан қалай құтылуға болады?

13 – сабақ

1. Тақырып: Дипломдық жұмысты қорғауға дайындау.
2. Мақсаты: Студенттерге дипломдық жұмысты қорғауға дайындау туралы түсінік беру.
3. Студент білуі тиіс:
Дипломдық жұмысты (жобаны)қорғау тәртібін.
Дипломдық жұмысты (жобаны)қорғау кезеңдерін.
Студент істей білуі тиіс:
Дипломдық жұмысты қорғауды.
4.Негізгі сұрақтар:
Дипломдық жұмысты қорғау қандай кезеңдерден тұрады?
Дипломдық жұмысты қорғау тәртібі.
5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):
1. Тақырып бойынша сұрақтарды колдана отырып отырып, тақырыпты талдау.
2.Кіші топтармен жұмыс істеу.
3.ТСО-дан қолдану (ПК, мултимедиалық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау.
4.Ситуациялық есептерді шешу.
5.Тақырып бойынша тестерді шешу.
6. Әдебиеттер:
7. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)
Тесттер:
1. Жиі кездестін ауруға байланысты дұрыс құрастырылған сұрақты көрсетіңіз:
A. Бұл ауру қаншалықты жиі кездеседі?
B. Аурудың алдын алудың қандай әдістерін білесіз?
C. Бұл аурумен қандай факторлар байланысты?
D. Аурудың ағымын жақсартатын қандай факторлар бар?
E. Ауру салдардың салдары қандаай?
2. Ауру болжамын анықтауға байланысты дұрыс құрастырылған сұрақты көрсетіңіз:
A. аурудың салдары қандай?
B. науқастың денсаулығын қалай бағалайсыз?
C. ауруды емдеуде салдары қандай болуы мүмкін?
D. бұл ауру қаншалықты жиі кездеседі және салдары қандай?
E. ауру салдары қандай факторлармен байланысты?
3. Ауруды емін табу үшін дұрыс құрастырылыған сұрақты анықтаңыз:
A. Ауруды емдеген кезде ағымы қалай өзгереді?
B. Емнен кейін науқас сау ма әлде ауру ма?
C. Бұл ауру қаншалықты жиі кездеседі?
D. Бұл аурудың салдары қандай?
E. Аурудың қауіпінің жоғарлауы қандай фактормен байланысты?
4. Аурудың себебін анықтауға байланысты дұрыс құрастырылған сұрақты анықтаңыз:
A. Ауруға алып келетін қандай факторлар бар?

B. Дені сау адамдарда аурудың алдын алу жолдары бар ма?
C. Ауруды ерте кезеңінде анықтауда немесе емдеуде жақсара ма?
D. Аурудың салдары қандай?
E. Аурудың қауіпінің жоғарлауы қандай фактормен байланысты?
5. Зерттеудің типі ... болып табылады:
A. мета анализ
B. әдеби шолу
C. аурудың тарихын толтыру
D. мәселеге байланысты баяндама
E. емнің тиімділігі
6. Жүйелі шолу –бұл:
A. медициналық зерттеулерді талдау формасы, ол белгілі-бір тақырыпқа арналған барлық мақалаларды тақырыптық іріктеуге және зерделеуге негізделеді
B. дәлелдеудің жоғарылығы
C. клиникалық тиімділікті медициналық бағалау
D. топтағы зерттеушілерді талдаудың қалыптастыру әдісі
E. статистикалық көрсеткіштердің суммасы
7. Сапалы жүйелі шолу- бұл:
A. белгілі-бір мәселеде немесе жүйеде арнайы зерттеудегі нәтижелерді қарастырады, бірақ статистиклақ талдау жүргізілмейді
B. статистикалық көрсеткіштерде біріншілік мәліметтердің суммасын алуға негізделген сандық талдау
C. шынайы ғылыми зерттеу
D. клиникалық тиімділікті бағалауда ғылыми зерттеу эталоны болып табылатын клиникалық ғылым
E. зерттеуге қатысушы топтарды кездейсоқ бөлу ретінде қалыптастыратын әдіс
8. Мета- талдау – бұл ... .
A. жиынтық статистикалық көрсеткіштерді алу үшін әдебиеттерді сандық жүйелі шолу немесе бастапқы мәліметтерді сандық жинақтау
B. барлық ғылыми зерттеулер нәтижелері негізінде анықталған жиынтық нәтижені сандық бағалау
C. клиникалық тиімділікті бағалау үшін ғылыми зерттеудің жалпы мақұлданған эталоны болып табылатын медициналық ғылым
D. сынақ қатысушыларын топтарға кездейсоқ жатқызу жүйелілігін қарастыру үшін пайдаланылатын әдіс
E. бір проблема немесе жүйе бойынша түпнұсқалық зерттеу нәтижелерін қарастыру, дегенмен статистикалық талдау жүргізілмейді
9. Рандомизирленген бақыланушы сынақ (РБ) – бұл ... .
A. клиникалық тиімділікті бағалау үшін ғылыми зерттеудің «алтын стандарты» болып табылады
B. жиынтық статистикалық көрсеткіштерді алу үшін әдебиеттерді сандық жүйелі шолу немесе бастапқы мәліметтерді сандық жинақтау
C. дәлелдемелер шыңы және байыпты ғылыми зерттеу: барлық ғылыми зерттеулер нәтижелері негізінде анықталған жиынтық нәтижені сандық бағалау
D. клиникалық тиімділікті бағалау үшін ғылыми зерттеудің жалпы мақұлданған эталоны болып табылатын заманауи медициналық ғылым
E. сынақ қатысушыларын топтарға кездейсоқ жатқызу жүйелілігін қарастыру үшін пайдаланылатын әдіс

10. Рандомизирленген бақыланатын зерттеу жүргізуге қаетті науқастар тобының саны:
A. 2 топ
B. 1 топ
C. 3 топ
D. 4 топ
E. 5 топ

Ситуациялық жағдайлар
Ситуациялық есеп № 1
Мейірбике жұмысына 15 минут кешігуіне байланысты, науқастар дәрігер-стоматологтың қабылдауына кідірді. Бұл жағдай тек жұмысқа науқастарды өз уақытында дайындауға ғана емес (стерильді стол дайын емес, қажетті дәрілік заттар жоқ және т.б), стоматологқа қабылдауға келген адамдардың психологиясына да әсер етті. Науқастар наразылық айтып, түсіндіріп беруін талап етті.
Стоматологиялық кабинеттің мейірбикесі не істеуі керек?
Бұл ждағдайда мейірбике – басқарушы қандай роль ойнайды?

Ситуациялық есеп № 2
Орталық залалсыздандыру мекемесінде 2 ауысымда жұмыс істейді. Бірінші ауысымда осы емдік мекемеде 30 жылдан көп еңбек өтілі бар тәжірбиелі мейірбикелер жұмыс істейді. Екінші ауысымда жанадан құрылған мейірбикелер тобы жұмыс істейді, ең үлкені 27 жаста. Осы екі ауысымның арасында жанжал болып тұрады, бас мейірбикенің қатысуын талап ететін шиеленіске дейін барады.

ОЗМ –нің ұжымының арасында шиеленіс жағдайларын болдырмау үшін бас мейірбике не істеуі керек?
Жауап:2
Басшы – мейірбикеге былай істеу керек:
- шиеленіс түрін анықтау;
- шиеленістің себебін өзі анықтау;
- бейрсеми көшбасшыны аңықтау;
- икемді жұмыс кестесің құру;
- қызметкерлермен әңгіме жүргізу;